

FÖRSTA HJÄLPEN

till hund & katt

INNEHÅLL

1. ALLMÄNT

Förebyggande.....	4-5
Djurets tillstånd	6-7
Förband	8-9
Transport till veterinären.....	10-11
Första hjälpen-väskan	12
Juridiska frågor	13-14
Grundregler för första hjälpen.....	15-16

2. NÖDSITUATIONER FRÅN A TILL Ö

Allergi / insektsbett.....	17
Benbrott.....	17
Brännskador	17
Chock.....	18
Drunkningsolyckor	18
Elektriska stötar.....	19
Förgiftningar	19
Förlossningsproblem	20
Hjärtstillestånd.....	20
Inre skador.....	21
Krampanfall.....	21
Kvävning / Heimlich manöver	21
Låg kroppstemperatur	22
Sår.....	22
Värmeslag.....	22
Ögonskador	23

Viktiga telefonnummer

Veterinär.....

.....

Djursjukhus

.....

Giftinformationscentral

.....

Annat.....

.....

.....

.....

Försäkringsuppgifter

Försäkringsbolag

.....

Telefon

.....

Försäkringsnummer

.....

Id-nummer.....

.....

Annat.....

.....

FÖREBYGGANDE

Att vara förberedd vid olycka

Vår önskan är naturligtvis att den här broschyren aldrig kommer till användning. Om olyckan ändå är framme så är det viktigt att veta hur man ska gå till väga för att snabbt komma till undsättning för djuret. På de inledande sidorna behandlar vi allmänna frågor, som hur man närmar sig ett skadat djur, hur man lägger ett förband, transporten till veterinären, de viktigaste beståndsdelarna i en första hjälpen-väska, juridiska riktlinjer som gäller om man hittar ett skadat djur, när ens eget djur såras av andra eller förorsakar skada.

I den sista delen av broschyren hittar du konkreta sjukdomsfall i alfabetisk ordning, från allergi till ögonskador. Det är alltid viktigt att kontakta veterinär vid olycksfall som kan förklara hur du skall bete dig. För att vara förberedd om olyckan är framme är det bra att öva på sitt djur då och då. På många platser erbjuds det kurser om första hjälpen till djur.

Eliminera riskmoment

Koppla hunden vid trafikerade områden och vintertid vid istäckta sjöar där det finns risk för hunden att gå igenom isen. Lämna aldrig hunden ensam i den parkerade bilen, även när det är mulet blir det fort varmt i bilen, och gå inte iväg på alltför långa promenader med det äldre djuret. Skärma av farliga elkablar om djuret biter på dem. Råttgift och snigelgift skall hållas undan djuret.

En oproblematisk förlossning får man med hjälp av särskilt anpassat foder medan djuret är dräktigt, förebyggande veterinärbesök och en lugn, ostörd plats för förlossningen. Du kan säkert komma på fler förebyggande åtgärder själv medan du läser, men framför allt: försök att hålla huvudet kallt för att inte överföra din stress till ditt djur.

Två huvudregler gäller vid alla typer av första hjälpen:

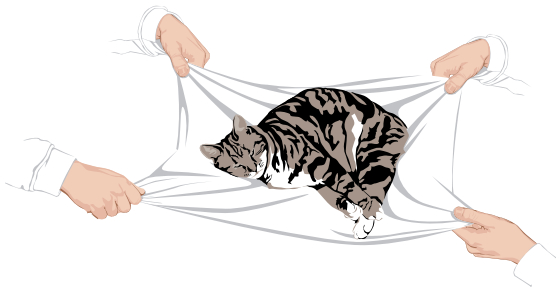
Se till att inte bli biten och undvik att förvärra djurets tillstånd.

DJURETS TILLSTÅND

Första kontakten

När du närmar dig ett skadat djur måste du tänka på att djur kan vara oberäknliga om de har ont, är rädda eller är i chock. Var försiktig och skydda dig. Var beredd på plötsliga reaktioner och tala lugnande med djuret när du närmar dig. Är det omöjligt att närma sig det skadade djuret utan risk för angrepp från det, kan det fungera bra att ha en filt eller jacka till hands att kasta över djuret och svepa in det med. Är det en utsatt plats förflytta djuret till ett riskfritt område. Nossäkra hunden så att den inte kan bitas (se sid 11). Stå en bit ifrån och kontrollera om djuret andas (att bröstkorgen höjer och sänker sig). Känn pulsen – den är lättast att känna på insidan av ljumsken.

Kontroll av livsfunktioner

Med några enkla medel kan man kontrollera ett medvetslöst djurs tillstånd:

- Stå en bit bort och se om djuret andas, att bröstkorgen höjer och sänker sig. Du kan även sätta en spegel framför nosen för att se om det bildas imma vid utandningen.
- Testa om djuret reagerar när du kallar på det, klappar i händerna eller rör vid det.
- Kontrollera blodcirkulationen: Lyft djurets överläpp och tryck på gommen med ett finger. Inom två sekunder bör området bli rosa igen. Om inte har djuret antagligen drabbats av cirkulationsproblem (se sid 21).
- Ta pulsen på insidan av djurets lår, lumsken – öva dig regelbundet på ditt husdjur för att hitta rätt ställe. Du kan känna hjärtslagen på bröstkorgen i jämnhöjd med djurets vänstra armbåge.
- Se på ögonen och lys eventuellt med en ficklampa. Pupillerna måste dra ihop sig om det fortfarande skall vara möjligt att rädda djuret.
- Om du varken kan konstatera pupillreflexer eller tecken på andning eller hjärtslag har djuret redan dött. Reagerar pupillerna ska du genast påbörja första hjälpenförsöken (se sid 16).
- **LABC** för ditt djur:

Läge = avvärj akut fara för dig och ditt djur. **A**ndning = kontrollera andning och puls.

Blödning = stoppa eventuella blödningar. **C**hock = behandla och motverka chock.

FÖRBAND

Pulsåderblödningar

Om ett djur har skadats och blöder våldsamt/pulserande ur ett sår bör du lägga ett tryckförband innan du transporterar djuret till veterinären. Se till så att du inte drar åt förbandet för hårt, utom då det handlar om pulserande blödningar med klarröd färg, vilket betyder att artär har skadats och det finns risk för stora blodförluster. Tryckförbandet bör läggas direkt på såret eller så att du kan badda med rena servetter eller steril gasbinda. Är blödningen i mjukdelar som ljumske och hals måste man stoppa/begränsa blödningen genom fingertryck. Behåll trycket under transport till veterinären. Tryckförband på halsen bör läggas i en vid 8:a för att minska risken för andningsbesvär. Blödningar från små sår stannar av normalt efter några minuter.

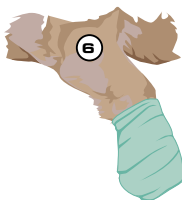
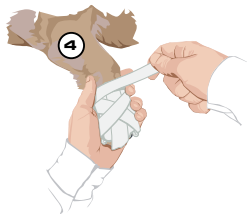
Behandlas inte allvarligare blödningar kan de leda till chock eller i värsta fall döden. Måste hunden sys, bör man komma till veterinären inom 6-7 timmar.

Tassförband

- Tvätta såret och lägg på en steril kompress. Lägg förbandsvadd mellan tårna och under sporren för att förhindra trycksår och irritation (bild 2).
- Täck såret med ett sterilt material som inte luddar.

- Håll vadden (en eller två fingrars bredd) på plats med ett gummiband. Se till att det sitter ordentligt utan att sitta så hårt att det stoppar blodcirkulationen. Lägg bomull runt tassens och en bit upp på benet (bild 3).
- Det yttersta lagret ska bestå av plåster och ska förstärkas med flera lager på ställen som utsätts för slitage, t ex trampdynan. Linda gasbindan fram och tillbaka, fäst med tejp, runt tassens och runt benet (bild 5).
- För att förhindra att förbandet glider ner kan du eventuellt fästa det i pälsen med plåster, fäst aldrig på bar hud eftersom det finns viss risk för infektion. Dra inte åt för hårt då eventuell svullnad kan orsaka stasning och hindra blodcirkulationen.

TRANSPORT TILL VETERINÄREN

Före transporten

Ring om möjligt till veterinären innan du ger dig iväg. Om kliniken inte är öppen meddelar telefonsvarare i regel vem som är närmast jourhavande veterinär. Du kan komma i kontakt med djurkliniker dygnet runt. Om veterinären vet att du är på väg kan han/hon förbereda sig inför behandlingen.

- Kör aldrig ensam om inte djuret förvaras säkert i bur eller korg. Djur som kan röra sig fritt i bilen kan utgöra en fara – både för bilens förare och andra trafikanter.
- Hundar bör befinna sig på baksätet tillsammans med ägaren eller någon annan som känner djuret medan en annan person kör. Katter transporteras bäst i en kattbox av plast.
- Djur med förlamningar ska helst placeras på en skiva för att undvika ytterligare skador på ryggmärgen om kotorna rubbas.

- Om hunden visar tecken på aggressivitet kan det för din egen säkerhets skull vara nödvändigt att nossäkra den i samband med undersökning och transport. Det gör du genom att binda en stor snara av ett snöre eller av gasbinda och dra den över hundens nos och dra åt. Korsa ändarna under käken och knyt dem bakom huvudet. Vissa koppel går utmärkt att använda till detta. Se illustrationerna nedan. Nossäkra inte en hund som kräks eller blöder ur munnen.
- Katter bär du bäst i nackskinet med den ena handen medan du håller bakbenen med den andra. Katter som gör mycket motstånd kan man ofta bara med största försiktighet sätta ner i en låda med en filt över.

Nossäkring

Första hjälpen-väskan

OBS! Behandla aldrig skador på egen hand – uppsök veterinär.

- Ett första hjälpen-kit bör finnas i varje hem. Med bara några få tillägg är den även utrustad för att ge första hjälpen till djur. När det handlar om olyckor, skador eller nödsituationer ska en veterinär alltid uppsökas. Innehållet i första hjälpen-kitet bör kontrolleras och fyllas på regelbundet. Om du lägger till ett par paket dietfoder, dricksvatten och en elektrolytblandning kan första hjälpen-väskan utan problem förvandlas till ett reseapotek som du kan ta med överallt.

I första-hjälpen väskan bör det finnas:

sax
kompress
gummihandskar
plastpåsar
våtservett
torkduk
förbandstejp
självhäftande elastisk binda
elastisk gasbinda
gasbinda
natriumklorid/koksalt

Förslag på tillägg/komplettering:

termometer
fästingplockare
antihistamin
pincett
sårbalsam
förbandsvadd
desinficerande preparat
eventuellt kortisontabletter
Rehydrations support
(förhindrar vätskebrist)

JURIDISKA FRÅGOR

Olyckshändelser som involverar djur är ofta förknippade med skadeståndskrav. Oavsett om det är djuret själv som har förorsakat skador, t ex i samband med en trafikolycka, eller om det handlar om bedömningen av djurets skada och veterinärräkningen, t ex när en hund i koppel blir biten av en lös hund.

§ Skador förorsakade av djur

I samband med trafikolyckor åläggs djuret ansvaret om det i sin oberäknelighet "har skuld i olyckan", alltså så gott som alltid. För djurets ägare innebär det att denne ansvarar för den skada som uppstått på grund av djuret, även om det inte är ägarens skuld och djuret inte befann sig under dennes uppsikt. Om djuret passas av en "djurvakt", det vill säga en person som mot kontraktssenlig fast betalning passar djuret är denne också ansvarig. Detta gäller dock inte för tillfällig passning av djuret, exempelvis om en granne passar katten under semestern eller om en bekant går ut med hunden. Ägarens privata hemförsäkring täcker i regel de skador som orsakats av djuret för annan part. Kontrollera vad som gäller med ditt försäkringsbolag.

§ Skador på djur

Vid slagsmål mellan djur delas skulden som regel mellan parterna, det vill säga veterinärräkningarna fördelas upp till en fastställd maxgräns mellan ägarna. Om skulden utan tvivel kan läggas på en av parterna, exempelvis om en hund i koppel angrips av en lös hund, ansvarar ägaren till den angripande hunden för veterinärkostnaderna. Detta gäller naturligtvis även vid djurmisshandel som t ex slag, sparkar eller skott som träffar ett djur.

§ Herrelösa djur

Polisen omhändertar herrelösa djur och ägaren får betala de kostnader som uppkommit som exempelvis veterinärvård och inackordering. För att rädda ett djur i livsfara är det tillåtet att agera på egen hand, även på annan persons tomt och mark. Vi rekommenderar dock att alltid leta efter ett vittne, även i samband med hundslagsmål då en kopplad hund blir biten. Sedan år 2001 skall alla hundar under åtta års ålder vara id-märkta och ägarregistrerade vilket underlättar möjligheten att finna ägaren till ett herrelöst djur.

GRUNDREGLER FÖR FÖRSTA HJÄLPEN

Innan du kommer till ett djurs undsättning

- **Förbli lugn och sansad.** I en akut nödsituation förutsätts det att man handlar förnuftigt och målriktat.
- Även om omedelbar hjälp ofta är viktig för att kunna rädda djurets liv kan första hjälpen aldrig ersätta en veterinärs behandling. Det viktigaste är därför att alltid kontakta en veterinär snarast möjligt. **Få tag på en medhjälpare**, så att du kan koncentrera dig på att ge första hjälpen medan din medhjälpare assisterar, ringer till veterinären, kör bilen etc.
- **Kontrollera djurets tillstånd** genom att testa om djuret reagerar när du kallar på det/klappar i händerna. Var beredd på att även djur som känner dig plötsligt kan bita eller klösa i nödsituationer.
- Om du inte kan registrera någon andning och djuret verkar vara fullständigt livlöst försök att rädda det med hjälp av **omgående återupplivningsförsök**. Följ anvisningarna på nästa sida.
- **Ljusröda, pulserande blödningar** (pulsåder) ska tryckförbindas eller täckas över med en ren handduk eller några sterila kompresser från första hjälpen-väskan medan djuret körs till veterinären.

Återupplivning

Avsikten är att få igång både andningen och blodcirkulationen, så att det återigen kommer syre till de viktigaste organen. Följ första hjälpen-anvisningarna på nästa sida för att behandla ett livlöst djur:

1 Luftvägar

- Öppna djurets mun och dra tungan framåt.
- Titta i svalget och avlägsna främmande föremål, slem eller uppkastningar.
- Det kan vara en fördel att hålla katter och små hundar upp och ner i bakbenen (dock inte om du misstänker att djurets rygg eller bakben har skadats). Se Heimlich manöver sid 21.

2 Konstgjord andning

När luftvägarna är fria kan du ge det medvetslösa djuret konstgjord andning.

- Dra fram djurets tunga, håll dess mun stängd med handen och sträck halsen.
- Blås in luft i djurets näsborrar, eventuellt kan du ha en trasa framför. Tänk på att blåsa försiktigt på små djur då de inte har samma lungkapacitet som du.
- Blås ungefär var tredje sekund och kontrollera samtidigt om bröstkorgen höjer sig, dock får den inte höja sig för mycket.

3 Cirkulation

- Känn efter på bröstkorgens vänstra sida om hjärtat slår och kontrollera pulsen på lårets insida, ljumsken. Kan du konstatera att hjärtat inte slår måste djuret få hjärtmassage.
- Lägg en ihopvikt handduk under djurets bröstkorg och lägg den vänstra handen mot bröstkorgen ungefär i jämnhöjd med armbågen. Tryck snabbt fem till tio gånger med den högra handen på den vänstra för att få hjärtat att börja slå igen. Om det är en katt eller en liten hund måste du naturligtvis massera lite försiktigare (med två fingrar).
- Ge djuret konstgjord andning en eller två gånger och kontrollera sedan om hjärtat slår innan du eventuellt fortsätter att ge massage.

NÖDSITUATIONER FRÅN A TILL Ö

Allergi/insektsbett

Vid en allergisk reaktion efter ett insektsbett svullnar området runt bettet upp och djuret visar tydliga tecken på irritation. Det kan vara livshotande om insektsbettet sitter i svalget och luftvägarna täpps till. Insektsbett på huden behandlas med kylande omslag. Uppsök alltid veterinär som med hjälp av kortisonpreparat kan få svullnaden att lägga sig.

Benbrott

Det är lätt att missa benbrott då det kan ses som en stukning eller ledbandsskada. Misstänker du benbrott efter exempelvis en olycka, måste du under alla omständigheter uppsöka veterinär. Bara en undersökning och en röntgenbild kan fastställa skadans omfattning. Öppna brott med skadad hud eller till och med ben som sticker ut ska genast behandlas av veterinär. Är djuret i chock är det viktigt att behandla detta först (se sid 18), täck sedan över såret och brottytan med ett sterilt bandage eller en ren handduk. Smörj under inga omständigheter på sårbalsam eller salva på det öppna såret. Lägg gärna djuret på en skiva eller annat hårt underlag. Kör genast djuret till veterinären och stöd den brutna kroppsdelen under transporten, t ex med hjälp av en ihopvikt handduk, så att brottsstället inte rörs eller vidrörs.

Brännskador

Vid brännskador ska de skadade områdena genast spolas i kallt vatten under 20 minuter. Täck över öppna brännsår med steril gasbinda eller en ren handduk och uppsök veterinär. Smörj inte på brännsårssalva eller liknande. Var uppmärksam på chocksymtom som eventuellt först kommer efter ett par dagar (se sid 18). Även relativt små brännskador kan ha livsfarliga följder om djuret drabbas av chock på grund av vätskebrist och infektionsreaktioner i huden.

Chock

Bekämpa chocken före alla andra behandlingar. Chock är en cirkulationssvikt som kan leda till döden.

Tydliga tecken på chock är en svag och snabb puls, oregelbunden andning, blekt tandkött/munslemhinna, låg kroppstemperatur (hund 37,5°C, katt 38°C) och kalla öron och tassar. Senare uppvisar djuret svagare, långsammare andhämtning, oregelbundna hjärtslag, eventuellt blågrå tunga och apati.

- Lägg djuret på sidan med huvudet sträckt framåt.
- Lyft på djurets bäcken och bakben med hjälp av en kudde eller liknande.
- Stoppa våldsamma blödningar med ett förband.

Genomför återupplivningsförsök vid behov. Skydda djuret mot ytterligare nedkylning med en filt och uppsök genast veterinär. Även starka allergiska reaktioner, t ex på grund av insektsbett eller medicin, kan leda till chock.

Drunkningsolyckor

Hundar och de flesta katter kan simma och därmed rädda sig själv om de ramlar i vattnet. Rädda djuret utan att utsätta dig själv för fara och svep in det i en varm filt eller liknande. Om djuret är medvetslöst måste du tömma dess lungor på vatten genom att lyfta djuret upp med bakbenen högst, krama lätt upprepade gånger runt bröstkorgen. Om det är en större hund är det ofta möjligt att tömma lungorna genom att lägga hunden på ett sluttande underlag, så att huvudet ligger nedåt. Därefter börjar du återupplivningsförsöken. Kontakta under alla omständigheter en veterinär eftersom det finns risk för att djuret drabbas av chock och efterverkningar.

ETT GOTT RÅD: *Flaskan med elektrolytlösning i en första hjälpen-väska (se sid 12) räcker till flera gånger om du suger upp den mängd vätska som behövs i en steril engångsspruta.*

Elektriska stötar

Djur kan få elektriska stötar genom att bita i strömförande kablar. En sådan situation kan också vara ytterst farlig för ägaren och därför är det viktigt att tänka på sin egen säkerhet. Rör inte vid djuret eller eventuell vätska i närheten av strömkällan förrän strömmen brutits. Befria sedan djuret t ex med hjälp av en träpinne. Kontrollera hjärtslag och andning och börja eventuellt återupplivningsförsök. Var uppmärksam på tecken på chock. Elektriska stötar förorsakar brännsår som är ljusa i mitten och rosa i kanten. Transportera djuret till veterinär omgående.

Förgiftningar

Framför allt katter är mycket känsliga för giftämnen och förorening av pälsen. Men även hundar kan i sin glupskhet råka sätta i sig gift. Om du ser att djuret fått i sig gift bör djuret och helst också ett prov av giftet som djuret har fått i sig genast föras till veterinär. Veterinären kan framkalla kräkningar och vidta lämpliga motåtgärder. Observera att även tobak, p-piller och medicin för människor kan vara giftiga för djur. Om du bara misstänker att djuret har förgiftats börja med att ringa till veterinären. Kräkningar uppträder visserligen i samband med många (inte alla) förgiftningar, men har i de flesta fall en annan orsak. Beroende på orsaken kan tecken på förgiftning vara: kräkningar; blödningar; dregling, röd munhåla, blekhet, diarré, rörelsesvårigheter; andnöd, hosta, apati och smärtor. Ofta har det en tendens att förvärras. Var uppmärksam på chocksymtom och kör djuret till veterinär. En del vackra krukväxter kan vara giftiga för din katt och man bör vara uppmärksam om katten tuggar på t ex mistel, mimosa, gummiplantor; krokus, julstjärna, murgröna, järenek, azalea, fikus, kalla.

ETT GOTT RÅD: Stoppa undan elkablar eller spruta dem med ett illasmakande spray för att förhindra att kattungar, valpar eller unga djur biter i dem.

Förlossningsproblem

Den första valpen/kattungen bör ha fötts senast en timme efter att krystvärkarna har börjat. Drar förlossningen ut på tiden, om det uppstår komplikationer eller om djuret inte alls visar tecken på värkar är det viktigt att kontakta veterinär. Är djurets allmäntillstånd bra för övrigt kan man vänta till dräktighetens 65:e dag. Kommer det illaluktande, mörkgrönt sekret från djurets slida eller om kroppstemperaturen stiger (normal kroppstemperatur för hund <38,5°C och katt <39°C) är det tecken på döda ungar eller infektion och djuret måste snarast till veterinär. Kramper kring förlossningsdagen kan vara tecken på ett lågt kalciuminnehåll för mjölkproduktionen. Som en förebyggande åtgärd bör djuret få särskilt anpassat foder under dräktighetsperioden.

Hjärtstillestånd

För äldre djur med hjärtsjukdomar kan överansträngning (rörelse, värme, upphetsning) leda till ett plötsligt hjärtstillestånd. Våldsamma vätskeförluster; på grund av exempelvis blödning, diarré, kräkningar eller brännskada, kan leda till hjärtstillestånd (på grund av chocktillstånd). Utan syretillförsel tar hjärnan skada redan efter 3 minuter så det är viktigt att reagera snabbt. Följ återupplivningsanvisningarna och be någon att köra dig till veterinären snarast möjligt. I samband med vätskebrist är det bara omgående vätskeinfusioner som kan rädda djuret. Om djuret lider av en hjärtsjukdom eller en annan allvarlig sjukdom, t ex en tumör, är överlevnadschanserna mycket små trots återupplivning.

ETT GOTT RÅD: Dräktiga och digivande djur bör få en kost som tillgodoser dess ökande näringsbehov, exempelvis Royal Canins foder HT42d är för tiken från löpets första dag till 42:a dräktighetsdagen. Queen 34 är för katthonan från löpet, under dräktighet och digivning.

Inre skador

Inre skador uppstår oftast vid trafikolyckor eller fall från hög höjd. Vid tecken på chock/cirkulationsproblem (flämtningar, bleka eller blå slemhinnor, svaghetstecken) kontrollera blodcirkulationen (se sid 7) och kontrollera att djuret andas normalt utan att rossla. Då inre skador är svåra att upptäcka är det viktigt att ta djuret till veterinär och även att djuret observeras noggrant under en period efter olyckan för att motverka att tillståndet förvärras eller om chocksymptom uppträder.

Krampanfall

Epileptiska anfall ser ofta ut att vara mer dramatiska än de är. Djuret faller plötsligt omkull, börjar att skaka eller förlorar kontrollen över benen och urinerar eventuellt. Efter några få minuter återfår djuret medvetandet och uppför sig alldeles normalt. Kommer anfallen allt oftare och blir allt längre kan det vara farligt för djuret. Det är därför viktigt att låta en veterinär undersöka djuret även om det helt har återhämtat sig från anfall. Krampanfall kan bero på fel på de inre organen eller ha sitt upphov i hjärnan och går beroende på orsak att behandla med medicin. Rör inte djuret under anfall, utan se till att det finns mycket plats runt det, så att det inte kommer till skada.

Kvävning / Heimlich manöver

Vänd djuret upp och ned. Placera hundens huvud mellan dina ben med ryggen emot ditt bröst. Ta ett tag runt hundens buk och lyft den upp mot ditt bröst. Orkar du inte att lyfta hunden går det att ta tag runt hundens buk med båda armarna. Ge därefter fyra bestämda kramar över magen. På en liten hund eller katt kan det räcka med ett par lätta tryck över bröstkorgen. Anpassa trycket efter djurets storlek. Kontrollera därefter om föremålet har lossnat. Har det lossnat, ge tre nosinblåsningar (se sid 16). Passerar inte luften: upprepa proceduren. När djuret kan andas själv – uppsök genast veterinär.

Låg kroppstemperatur

Tack vare sin päls har hundar och katter ett effektivt skydd mot kyla. Vid extremt låga temperaturer kan dock öronspetsarna förfrysas. Faller djuret i vatten eller går genom isen på vintern så förlorar den genomvåta pälsen snabbt den värmande effekten och djuret kyls snabbt ned. Låg kroppstemperatur leder till skakningar, allmänt svaghetstillstånd, kramper och medvetslöshet. Det är vanligt att djuret drabbas av chock (se sid 18) som måste behandlas samtidigt som återupplivningsförsök (se sid 16). Slep in djuret i en filt eller jacka tillsammans med en värmeflaska för att hålla det varmt. Uppsök veterinär som omedelbart kan behandla eventuella förfrysningar som röda, svullna öronspetsar eller en röd svanstipp.

Sår

Det finns risk för stora blodförluster om blodet är ljusrött och pulserande. Lägg ett förband över såret eller lägg på ett tryckförband (se sid 8) och uppsök genast veterinär. Var uppmärksam på chocksymtom (se sid 18). Sitter såret i bröstkorgen finns det risk för lungkollaps. Var uppmärksam på andningsbesvär och pressa en steril kompress mot såret på bröstkorgen. Om det sitter ett främmande föremål i såret, exempelvis en stor sticka – dra inte ut den utan skär istället av den ett par centimeter ovanför såret och lägg ett förband för att skydda det under transporten. Smuts och mindre partiklar kan sköljas ur såret med en steril elektrolytlösning (se sid 12) innan du lägger på förbandet. Var noga med att inte stoppa blodcirkulationen när du lägger på förbandet. Bitsår är som regel infekterade och bör alltid behandlas av en veterinär.

Värmeslag

Placera aldrig ett djur i en bil en varm dag. Även om bilen står i skugga kan temperaturen bli så hög att djuret kan få värmeslag som i värsta fall leder till dödsfall. Djuret flämtar våldsamt, är yr och har röda munslemhinnor och får snabbt vätskebrist. Kyl ned djuret med vatten (ca 25°C), framförallt huvudet, och massera benen för att stimulera blodcirkulationen. Ärr djuret medvetslöst, kräks eller visar tecken på chock (se sid 18) ska en veterinär kontaktas omgående. Kontakta alltid veterinären – denna kan ge djuret vätska intravenöst och det kan rädda djurets liv.

Ögonskador

Skador på ögonen skall behandlas snarast möjligt av veterinär. Om det är lösa och främmande partiklar i ögat kan du försöka skölja bort dem med en saltvattenlösning. Försök att skydda ögat så att djuret inte river eller kliar sig där. Använd gärna en krage om du har en sådan tillgänglig.

LABC för ditt djur

LÄGE = avväj akut fara för dig och ditt djur

ANDNING = kontrollera andning och puls

BLÖDNING = stoppa eventuella blödningar

CHOCK = behandla och motverka chock

ROYAL CANIN
KUNSKAP OCH RESPEKT

Box 4133
422 04 Hisings Backa
tel 031-742 42 40
fax 031-742 42 56
www.royalcanin.se
info@royalcanin.se